

ImpactYou.
Academy

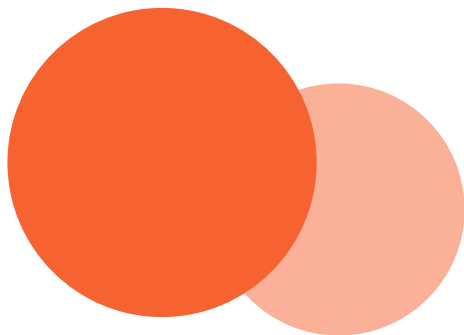
Eerste hulp bij schurende gesprekken in de klas

RACHEL
SIERKSMA

INHOUDSOPGAVE

■	INTRODUCTIE	P.3
■	TRAINING	P.4
■	DOELEN VAN EEN GESPREK	P.5
■	HOE BLIJF JE OBJECTIEF?	P.7
■	GESPREKSVORMEN	P.9
■	STELLINGEN	P.11
■	AAN DE SLAG?	P.14

INTRODUCTIE

INLEIDING

Soms ontstaat er een gesprek in de klas waarbij je weet: hier moet ik aandacht aan besteden of er zijn studenten met verontwaardigde vragen over het bespreken van het nieuws. Gesprekken over onderwerpen zoals discriminatie, ongelijkheid, (klimaat)activisme, seksueel overschrijdend gedrag of oorlog worden niet zomaar veilig gevoerd.

Vanuit onze expertise op het gebied van Burgerschap en activerend lesgeven, hebben we een training ontwikkeld die docenten leert om vanuit vertrouwen gesprekken aan te gaan in de klas. Of dit nu gaat om grote maatschappelijke thema's of persoonlijke voorbeelden uit de actualiteit. Studenten kunnen leren hoe ze naar elkaar kunnen luisteren en het kunnen leren van perspectieven van anderen staat daarbij voorop.

In deze speciale uitgave, delen we graag gratis een aantal voorbeelden en praktische tips uit onze **training 'Schurende gesprekken in de klas'**.

We hopen dat jij als docent hiermee weer stappen kunt maken met je studenten. Wil je meer leren en vooral leren hoe? Lees dan op de volgende pagina alles over de verschillende trainingen die we aanbieden.

TRAINING SCHURENDE GESPREKKEN IN DE KLAS

Wil je als docent graag vanuit een zeker gevoel je klas begeleiden tijdens schurende gesprekken? Wij bieden je nu vanuit de subsidie van het Expertisepunt Burgerschap een GRATIS training aan: Schurende gesprekken in de klas.

In drie verschillende vormen is deze praktische training passend te maken voor elke school!

Workshop

Drie begeleidingsstijlen

Gesprekken van klein naar groot

Verschillende gespreksvormen om direct in te zetten

2-4 uur

Training

Drie begeleidingsstijlen

Gespreksdoelen

Rollen van de docent

Aanpakken van lastige thema's

Veel gespreksvormen om direct in te zetten

Bij drie sessies: neutraliteit van de docent

Bij drie sessies: Grenzen stellen

2-3 dagdelen

Training: In your face

Sessie 1: mét trainingsacteur over gespreksdoelen

Sessie 1: drie begeleidingsstijlen en de rollen van de docent

Sessie 2: mét trainingsacteur over de rollen van de docent

Sessie 2: interactieve talkshow met docenten én studenten

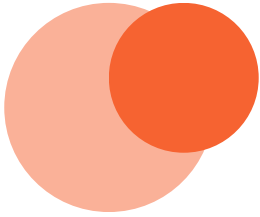
Sessie 3: verschillende gespreksvormen om direct in te zetten

Sessie 3: mét trainingsacteur oefenen gespreksvorm

Sessie 3: casuïstiek & borging

3 dagdelen

GESPREKSDOELEN

Wat wil je bereiken met een gesprek? Dat is een vraag die we ons regelmatig moeten stellen, want afhankelijk van het doel zet je ook andere gespreksvormen in en hanteer je andere regels in de klas.

Hieronder zie je vier verschillende gespreksdoelen. Per doel staat omschreven wat het betekent. Daarbij vind je voorbeelden van gespreksvormen die je zou kunnen inzetten.

OPINIËREND DOEL

Een gesprek met een opiniërend doel gaat ervan uit dat studenten verschillende meningen delen en hiermee tot een eigen standpunt komen. Het verkennen van verschillende perspectieven staat centraal.

Bij dit doel kun je bijvoorbeeld denken aan de volgende gespreksvormen: werken met stellingen, een debat voeren, een gesprek voeren met de hoeden van Bono, het placemat-model gebruiken of de werkvorm flitsen gebruiken.

KENNISDOEL

Een gesprek met een kennisdoel gaat ervan uit dat studenten iets leren en nieuwe theorie tot zich nemen. Vaak is dit het klasleergesprek waarbij de docent iets uitlegt. Een interactieve kennisdeling wordt het ook wel genoemd. Hier is dan ook niet het doel daar een mening over te vormen, maar eerst kennis en feiten te verzamelen om wellicht daarna een mening te vormen.

Bij dit doel kun je bijvoorbeeld denken aan de volgende gespreksvormen: een klasleergesprek voeren, onderzoekend en open een gesprek voeren, een mindmap maken of interviews afnemen.

GESPREKSDOELEN

GEDRAGSDOEL

Een gesprek met een gedragsdoel heeft als vertrekpunt dat studenten nadenken over het gedrag dat zij in specifieke situaties laten zien of moeten laten zien. Denk daarbij aan praktijksituaties in het werkveld of aan een gesprek over verwachtingen ten aanzien van gedrag op school. Hierbij is er vaak minder sprake van tweerichtingsverkeer, maar is het juist wel heel belangrijk om de studenten zelf te laten vertellen hoe zij naar de situatie kijken. Daar leren ze het meeste van.

Bij dit doel kun je bijvoorbeeld denken aan de volgende gespreksvormen: do's en don'ts bespreken bij een specifieke situatie, denken-delen-uitwisselen, een persconferentie houden, stap in de huid van... (verkennen van verschillende perspectieven in een situatie).

HOUDINGSDOEL

Een gesprek met een houdingsdoel is een gesprek over bewustwording en het verkennen van de eigen kijk op een onderwerp. Hierbij speelt motivatie een belangrijke rol. Zijn studenten bijvoorbeeld gemotiveerd om zich tolerant op te stellen? In deze gesprekken verken je dus meer de mogelijkheid om écht ergens over te praten of discussiëren.

Bij dit doel kun je bijvoorbeeld denken aan de volgende gespreksvormen: een klasleergesprek voeren, de werkvorm flitsen inzetten op basis van stellingen over houding, de werkvorm waardenladder gebruiken.

HOE BLIJF JE OBJECTIEF?

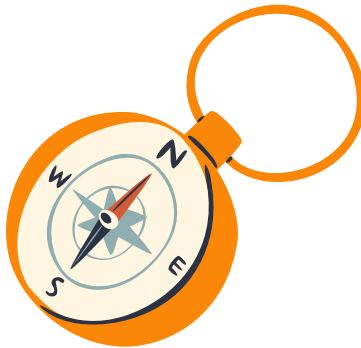
Hoe blijf je objectief bij een schurend gesprek in de klas?

Een schurend gesprek in de klas is zomaar begonnen. Een student neemt stellig een positie in over iets uit de actualiteit of een beladen thema. Je wilt hier als docent ruimte voor bieden, want je wilt de studenten leren om meningen uit te wisselen, naar elkaar te luisteren en nieuwe perspectieven te onderzoeken. En in het ergste geval escalatie op dat moment voorkomen.

Of je nu kiest voor een klassikale discussie, een onderwijsleergesprek of een echt debat: jij bent als gespreksleider erg belangrijk voor een goed en veilig verloop van het gesprek. Jouw objectiviteit is daarbij van groot belang. Maar hoe blijf je objectief bij onderwerpen waar jij ook écht wel wat van vindt? In dit artikel geven we praktische tips.

1. Ken je eigen mening en voorkom vooroordelen

Zodra je je bewust bent van je eigen mening is het makkelijker om deze te herkennen in anderen. Hiermee voorkom je ook dat je mee wilt knikken, mee wilt praten of de mening bevestig. Jouw mening is niet relevant. Deel deze dan ook alleen als je er een duidelijk algemeen doel mee bereikt. Luister oprecht en vat samen wat er gezegd wordt. Hiermee laat je zien dat je de mening van de student hebt begrepen, zonder dat je daarmee je eigen mening verkondigt of je hieraan hebt verbonden.

HOE BLIJF JE OBJECTIEF?

2. Gebruik neutraal taalgebruik

Tijdens een heftig gesprek kun je woorden het beste zorgvuldig kiezen. Zeg bijvoorbeeld liever: 'Goed dat je je standpunt deelt, wie wil ook z'n mening geven?' in plaats van 'Ik begrijp je helemaal, wat vindt de rest hiervan?'

Benoem ook dat onderwerpen veel op kunnen roepen door te zeggen dat het onderwerp complex is of dat mensen er verschillend naar kunnen kijken. Merk je dat er weinig nuance is in de standpunten van je klas? Denk dan bijvoorbeeld eens aan deze opties:

- Vraag waarom sommige studenten het misschien niet eens zouden zijn met het gegeven standpunt en waarom.
- Laat de studenten voor- en tegenargumenten opschrijven voor een stelling over het onderwerp.
- Verdeel de groepen in voor- en tegenstanders en laat hen met elkaar in discussie gaan.

Daarnaast is neutraliteit ook non-verbaal natuurlijk duidelijk te zien voor studenten. Bedenk je dat studenten met elkáár in gesprek moeten gaan en niet jou moeten overtuigen. Door niet te veel te laten blijken met je expressie wat je ervan vindt, zullen studenten zich sneller richten tot de klas.

3. Stel algemene vragen ter verdieping

Als je wilt zorgen voor een objectieve benadering, dan kun je het onderwerp eerst uitkleden. Wordt er bijvoorbeeld geroepen: 'Alle asielzoekers zijn terroristen.' Zet het dan stop en stel eerst vragen over wat volgens de studenten de betekenis is van terrorisme en asielzoekers. Laat hen dat bespreken of onderzoeken, klassikaal in kleine groepen of individueel.

GESPREKSVORMEN

KIES DE JUISTE GESPREKSVORM

Of je nu een gepland gesprek in de klas voert of dat er spontaan een gesprek ontstaat, bepaal vanuit het gespreksdoel welke gespreksvorm je in wilt zetten. Er zijn vele vormen mogelijk waarbij de nadruk soms ligt op argumenteren of juist op de deelname van de hele klas. Hieronder geven we graag een paar verschillende voorbeelden.

Titel: Do's en dont's

Categorie: schrijven, klasgesprek, klein

Doel van het gesprek: kennisdoel, gedragsdoel, houdingsdoel

Vorbereiding: bedenk een situatie die herkenbaar is voor de studenten en/of die past bij het lesthema. Gebruik flipovers, A4'tjes of schriften met pen/stift.

Uitvoering: deel de situatie en eventueel de context erbij met de klas. Laat hen deze evt. opschrijven. De studenten delen nu hun flipover/ vel in tweeën en noteren als titels Do's en Dont's.

Wat zou je in deze situatie vooral wel en niet moeten doen?

Deze gespreksvorm kun je in tweetallen of in kleine groepen van maximaal vier studenten toepassen. Als aanvulling hierop kun je de groepjes laten rouleren en elkaars notities laten lezen. Bespreek eventueel daarna centraal na.

Titel: Mindmap

Categorie: schrijven, klasgesprek

Doel van het gesprek: kennisdoel, opiniërend

Vorbereiding: bedenk welk thema je met de klas wilt verkennen

Uitvoering: teken een grote mindmap waarin het onderwerp in het midden staat. Noteer alle associaties die studenten bij het onderwerp hebben en orden ze. Vraag vervolgens de studenten om allemaal een vraag die zij over dit onderwerp hebben, op te schrijven. Bedenk vooraf of het verstandig is dit anoniem te laten doen. Kies dan een aantal vragen uit en bespreek deze met de klas. Probeer veel door te vragen en stimuleer studenten dat ook bij elkaar te doen.

GESPREKSVORMEN

Titel: Stille wand discussie

Categorie: schrijven, klasgesprek

Doel van het gesprek: kennisdoel, opiniërend

Vorbereiding: flappen of grote vellen, evt. met post-its, waar studenten hun bijdragen op kunnen schrijven/plakken

Uitvoering: de docent schrijft een bewering, onderwerp of stelling op een groot vel papier voor elke groep. Dit vel wordt opgehangen in de klas, iedere groep staat/zit bij zijn eigen vel papier en is daarna volledig stil. Ieder groepslid mag nu, één voor één, een idee opschrijven, vraag stellen of een reactie geven op het papier. Studenten kunnen ook elkaars bijdrage voorzien van antwoorden, feedback of reacties. De studenten blijven schrijven totdat niemand meer iets kan toevoegen. Daarna kan de groep proberen om hun bijdrage in één of twee zinnen samen te vatten. De docent kan de vellen centraal nabespreken en samen met de klas op zoek gaan naar overeenkomsten en verschillen.

Titel: Actualiteit in perspectief

Categorie: schrijven, klasgesprek, klein

Doel van het gesprek: opiniërend, kennisdoel, houdingsdoel

Vorbereiding: kies een video, artikel, foto uit de actualiteit. Onderscheid twee tot drie factoren uit het nieuws. Maak evt. persona's waarbij je meer achtergrondinformatie geeft per persoon.

Uitvoering: deel de actualiteit op het bord of deel het uit. Praat eerst samen over de gebeurtenis, achtergrond en context. Begrijpen de studenten wat hier is gebeurd? Stel hen verdiepende vragen om daarachter te komen en help waar nodig.

Vraag nu om vanuit één van de persona's te kijken naar het nieuws. Wat betekent dit voor hen? Wat zouden de studenten vinden, zeggen of doen in hun positie? Laat dit eventueel eerst opschrijven.

Ga dan over naar de volgende persona. En zo verder.

Besprek centraal na wat ze hebben geleerd van het innemen van verschillende posities.

STELLINGEN GEBRUIKEN

Docentenhandleiding

ImpactYou Academy is partner van Motile. Wij geven de methodetrainingen bij Personal Impact voor LOB. Daarnaast zijn we ook medeauteur van Global Impact voor Burgerschap.

Personal Impact

Global Impact

Benodigheden:

- (Digitaal) bord
- Stellingen

Lesdoelen:

- De studenten denken na over maatschappelijke thema's.
- De studenten onderzoeken hun mening en krijgen voorbeelden van anderen.
- De studenten leren discussiëren volgens gespreksregels.

> Geef als docent de ruimte voor meningsverschillen. Door middel van het geven van verschillende perspectieven kunnen studenten zelf bepalen hoe zij kijken naar een onderwerp.

Werkvorm:

- Bepaal van tevoren hoe je de discussie wilt vormgeven. D.m.v. een debat? Of door studenten gewoon op elkaar te laten reageren.
- Bepaal met de groep samen de gespreksregels van tevoren.
- Toon de stellingen één voor één en wijs de studenten aan die het woord hebben.

STELLINGEN

Uit Personal Impact

- Hoe meer je meemaakt in je leven hoe sterker je wordt.
- Ik omring mezelf het liefste met mensen die zijn zoals ik ben.
- Je kunt veel leren van mensen waar je 'allergisch' op reageert.
- Als je nooit fouten maakt kom je nergens in je leven.
- Werk is meer dan alleen geld verdienen.
- Een helder doel hebben, zorgt voor meer succes.
- Zonder netwerk krijg je niets voor elkaar.
- Hoe meer online volgers je hebt, des te waardevoller je netwerk is.

Uit Global Impact

- Schulden leren je beter met geld omgaan.
- Nederlandse gastvrijheid bestaat niet.
- Softdrugs gebruiken kan geen kwaad.
- Tijdens de sollicitatie moeten de naam en het opleidingsniveau van de sollicitant (kandidaat) anoniem blijven.
- Met meer vrouwelijke leiders in de politiek zal er minder oorlog zijn.
- Alle jeugdsportteams moeten uit jongens en meiden bestaan.
- De Nederlandse identiteit bestaat niet in een multiculturele samenleving.
- Nederlanders die met IS meevechten in Syrië, mogen nooit meer terugkomen naar Nederland.
- Ouders/verzorgers moeten hun kinderen bijbrengen wat klimaatverandering is en hoe je er iets aan kunt doen.

AAN DE SLAG?

Wil je na het lezen van al deze tips weten hoe je dit kunt toepassen? En leren hoe je dit in de praktijk brengt? We vertellen je graag in een kort en vrijblijvend gesprek wat we voor je kunnen betekenen!

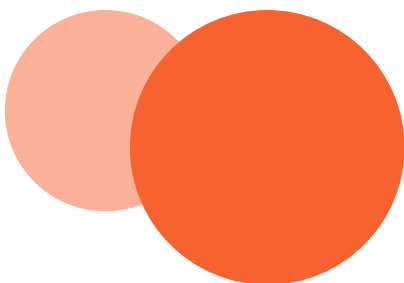
Natuurlijk helpen we je ook bij de aanvraag van de subsidie.
Wees er snel bij want op=op.

Mail ons via info@impactyou-academy.nl of bel **085-06 06 674**

Hopelijk tot gauw!

Hartelijke groet,

Team ImpactYou Academy

RACHEL
SIERKSMA

